

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Zielonej Górze

LZG.410.008.02.2020

Pan
Tomasz Nowakowski
Prezes
Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa
ul. Poleczki 33
02-822 Warszawa

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/20/044 - Gospodarowanie gruntami rolnymi Skarbu Państwa na obszarach parków narodowych oraz przyznawanie płatności w ramach wspólnej polityki rolnej na obszarach parków narodowych i krajobrazowych.

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Biuro Powiatowe Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (dalej: <i>Biuro</i>) z siedzibą w Słubicach, ul. Transportowa 8.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Tomasz Nowakowski, Prezes Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (dalej: ARiMR) od 28 sierpnia 2019 r. ¹ Beata Chmurzyńska ² , kierownik Biura Powiatowego ARiMR od 19 lutego 2016 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	Gospodarowanie gruntami rolnymi Skarbu Państwa na obszarach parków narodowych oraz przyznawanie płatności w ramach wspólnej polityki rolnej na obszarach parków narodowych i krajobrazowych
Okres objęty kontrolą	Lata 2015-2020, z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem, mających istotny wpływ na kontrolowaną działalność.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ³ (dalej: <i>ustawa o NIK</i>)
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Zielonej Górze
Kontroler	Paweł Pawlak, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LZG/64/2020 z 4 sierpnia 2020 r. (akta kontroli str. 1, 3)

II. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Biuro prawidłowo przyznawało płatności gospodarującym gruntami rolnymi na obszarach parku narodowego oraz parków krajobrazowych w ramach wspólnej polityki rolnej w latach 2015-2020, przy czym w zakresie terminowości nie ustrzeżono się błędów, które nie miały jednak istotnego znaczenia dla poprawności całego procesu.

Właściwie także realizowano kontrolę administracyjną procedowanych wniosków, a sam wniosek o płatność i złożona wraz z nim dokumentacja przez ubiegających się o płatność beneficjentów przechodziła w toku postępowania weryfikację niezbędną do wydania decyzji.

¹ Poprzednio kierownika jednostki byli: Andrzej Gross od 25.02.2003 r. do 27.11.2015 r., Daniel Obajtek od 27.11.2015 r. do 1.03.2017 r., Dariusz Golec od 2.03.2017 r. do 31.07.2017 r., Maria Fajger od 1.08.2017 r. do 27.08.2019 r.

² Wcześniej funkcję kierownika sprawowali: w okresie 01.11.2015 – 05.02.2016 r. – p.o. kierownika Marcin Ołowiak oraz w okresie 16.08.2011 – 31.12.2015 r. – Zygmunt Stoliński.

³ Dz. U. z 2020 r. poz. 1200.

⁴ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

Pracownicy Biura rejestrując i weryfikując wnioski producentów podejmowali działania zgodne z przepisami oraz regulacjami wewnętrznymi obowiązującymi w ARiMR, a w przypadku wystąpienia wątpliwości odnośnie danych przedstawionych przez wnioskodawcę, Biuro podejmowało działania mające na celu ich wyjaśnienie.

Niewydanie decyzji o przyznaniu pomocy finansowej w terminie przewidzianym przepisami prawa wynikało przede wszystkim z uwarunkowań organizacyjnych oraz uzależnienia działań Biura od dokumentacji bądź działań jednostek nadrzędnych – Oddziału Regionalnego Agencji w Zielonej Górze oraz centrali ARiMR.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

Opis stanu
faktycznego

1. Zadania objęte kontrolą były realizowane przez pracowników Biura, a w szczególności Wydziału Działów Społecznych i Środowiskowych oraz Płatności Bezpośrednich BP w Słubicach. Do obsługi wniosków wykorzystywano system informatyczny IACSplus⁵, zawierający m.in.: system identyfikacji działek rolnych (LPIS), system identyfikacji i rejestracji uprawnień do płatności, zintegrowany system kontroli, wnioski o przyznanie pomocy oraz wnioski o płatność.

(akta kontroli str. 3)

Zasadnicze zagadnienia dotyczące kontroli administracyjnej wniosków o płatność regulują książki procedur „Płatności w ramach systemów wsparcia bezpośredniego” oraz „Płatność rolno-środowiskowo-klimatyczna” dla poszczególnych kampanii 2015-2020, przygotowane i zatwierdzone do użytku przez kierownictwo ARiMR oraz odpowiednie Instrukcje stanowiskowe wraz z załącznikami – „Kontrola administracyjna wniosków o przyznanie płatności w ramach systemów wsparcia bezpośredniego i ONW” oraz „Wprowadzanie i kontrola kompletności wniosków o przyznanie płatności w ramach systemów wsparcia bezpośredniego i płatności dla obszarów z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami (ONW), płatności rolnośrodowiskowej (PROW 2007-2013), płatności rolno-środowiskowo-klimatycznych oraz płatności ekologicznej (PROW 2014-2020), pomocy na zalesianie (PROW 2007-2013), premii pielęgnacyjnej i premii zalesieniowej (PROW 2014-2020)”.

Zadaniem ARiMR jako podmiotu wdrażającego oraz jako agencji płatniczej stosownie do art. 2 pkt 7 i art. 6 ust.1 i ust. 4 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020⁶ (dalej: ustawa o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich) jest m.in. przyjmowanie wniosków o przyznanie pomocy oraz wniosków o płatność, przeprowadzanie kontroli administracyjnej wniosków, przeprowadzanie kontroli na miejscu, wydawanie decyzji w sprawie przyznania pomocy i dokonywanie płatności.

W latach 2015-2017 wnioski o płatności składane były w formie papierowej na stosownych formularzach⁷, zaś od roku 2017 umożliwiono składanie wniosków w wersji elektronicznej za pomocą formularza na stronie internetowej Agencji.

⁵ System zastąpił Zintegrowany System Zarządzania i Kontroli (ZSZiK).

⁶ Dz.U. z 2020 poz. 217.

⁷ Formularze określone w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 12 marca 2015 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakie powinny spełniać wnioski w sprawach dotyczących płatności w ramach systemów wsparcia bezpośredniego – Dz. U. poz. 352, ze zm.

Biuro dysponowało bazą danych dotyczących użytków rolnych, obszarów przyrodniczych oraz obszarów Natura 2000, parków narodowych i krajobrazowych aktualną na połowę 2017 r.⁸. Dane dla analizowanych w toku kontroli spraw zawarte w warstwach: parki narodowe, parki krajobrazowe, obszary Natura 2000 w ramach warstwy obszary specjalne, w panelu LIDS w aplikacji IACSplus pochodziły z okresu czerwiec-sierpień 2017 r.

Jak wskazała Kierownik Biura: *W biurze powiatowym ustalanie powierzchni kwalifikowanej do płatności odbywa się podczas kontroli administracyjnej każdego wniosku w oparciu o dane referencyjne zawarte w systemie identyfikacji działek rolnych podczas wizualizacji działek. W kraju wymiana (aktualizacja) ortofotomapy dokonywana jest co trzy lata.*

(akta kontroli str. 2, 263, 269-272)

Z danych przekazanych z Centrali ARiMR wynika, że nieprawidłowości we wnioskach beneficjentów posiadających grunty na terenach parku narodowego lub parków krajobrazowych ubiegających się o dopłaty, stwierdzone przez Biuro w toku kontroli administracyjnej, dotyczyły:

a) dla wniosków o jednolite płatności obszarowe (JPO) – łącznie 27 kodów/rodzajów błędów z tego:

- w 2015 r. - 41 błędów w 4 kategoriach kodów błędu (najwięcej 37 nieprawidłowości – kod 6951 – na działce ewidencyjnej, na której rolnik zadeklarował swoją działkę rolną lub powierzchnię niezgłoszoną do płatności, inni rolnicy zadeklarowali elementy proekologiczne (indywidualne lub wspólne),

- w 2016 r. – 13 błędów w 5 kodach (najwięcej 6 – kod 6805 – łączna powierzchnia indywidualnych elementów powierzchniowych zadeklarowana na załączniku „Oświadczenie o powierzchni obszarów proekologicznych” dla działki ewidencyjnej jest większa, niż zadeklarowana na wniosku wartości hektara kwalifikującego się ogółem dla tej działki ewidencyjnej,

- w 2017 r. – 6 błędów w 4 kodach (najwięcej 3 – kod 4950 - Powierzchnia stwierdzona działki rolnej jest mniejsza niż minimalna powierzchnia uprawniona do otrzymania płatności),

- w 2018 r. – 14 błędów w 10 kodach (najwięcej po 2 w czterech kodach błędów – 4939, 4958, 4932, 4938),

- w 2019 r. – jeden błąd – kod 4932 - Powierzchnia deklarowana działki rolnej jest mniejsza niż minimalna powierzchnia uprawniona do otrzymania płatności,

- w 2020 r. – 7 błędów w 3 kodach – najwięcej po 3 nieprawidłowości w kodach: 4984 - Działka nadrzędna (...) została wykluczona z płatności ze względu na błąd (...) w związku z tym działka (...) zostaje wykluczona z płatności i 4980 - Działka ewidencyjna (...) zadeklarowana na wniosku płaszczyznowym znajduje się w rejestrze ZWRSP i wg stanu na dzień (...) jest dzierżawiona, lecz dzierżawcą tej działki jest inny podmiot.

⁸ Mimo dostępu do bazy działek Biuro nie ma możliwości identyfikacji działek położonych na obszarach parków narodowych lub krajobrazowych. Na potrzeby niniejszej kontroli Centrala ARiMR przesłała do BP w Słubicach wykazy spraw związane z obsługą wniosków o płatności dla beneficjentów posiadających działki na obszarach parków.

b) w odniesieniu do pakietów 4 i 5 działania rolno-środowiskowo-klimatycznego w ww. okresie stwierdzone zostały błędy w czterech przypadkach w odniesieniu do wniosków o płatność PRSK pakiet 4 (po 2 nieprawidłowości w kodach: 6294 - Dla działki rolnej powierzchnia stwierdzona jest mniejsza niż wymagana minimalna powierzchnia działki rolnej - 0,1 ha, kod 4950 - Powierzchnia stwierdzona działki rolnej jest mniejsza niż minimalna powierzchnia uprawniona do otrzymania płatności oraz dwa błędy w odniesieniu do wniosków o płatności dla pakietu 5 (kod 4950 i 6294).

(akta kontroli str. 5-11)

Badaniem szczegółowym objęto wnioski o płatność z roku 2016 i 2020 podmiotu posiadającego grunty na terenie parku narodowego „Ujście Warty” i obszarze Natura 2000 (w obu przypadkach id beneficjenta 067149431).

Weryfikacja wniosku z 24.05.2016 r. (o przyznanie płatności w ramach systemów wsparcia bezpośredniego, w tym jednolita płatność obszarowa - JPO, oraz płatności rolno-środowiskowo-klimatycznej - PRSK) w odniesieniu do czynności w toku kontroli administracyjnej wykazała m.in., że podmiot ubiegał się o dopłaty dla działek o łącznej powierzchni 87,69 ha.

Analiza raportów z kontroli administracyjnej zarówno dla płatności obszarowej jak i płatności rolno-środowiskowo-klimatycznej za 2016 r. wykazała m.in. że:

a) w ramach płatności rolno-środowiskowo-klimatycznej:

- jedyny zasadniczy błąd – kod 4937 – Rolnik zadeklarował działki rolne leżące na działce ewidencyjnej, na której działki rolne zadeklarowali także inni rolnicy został w postępowaniu wyjaśniony,
- została wypełniona checklista (13 pytań),
- kontrola załączników graficznych nie wykazała błędów,
- beneficjent korzystał z wariantu 4.8 Ochrona siedlisk lęgowych ptaków: rycyka, kszuka, krwawodzioba lub czajki – powierzchnia deklarowana: 87,69 ha, powierzchnia kwalifikowana: 87,69 ha,

b) w ramach płatności obszarowych (jednolita płatność obszarowa – pow. 87,69 ha, płatność za zielenie – 87,69 ha, płatność redystrybucyjna – 30 ha),

- wyjaśniono sześć błędów zasadniczych,
- beneficjent uzupełnił 29.08.2016 r. wniosek z 24.05.2016 r. o oświadczenie o posiadaniu tytułu prawnego do działek rolnych o przyznanie dopłat do których się ubiega, załączając wypis ze skorowidza działek z właściwego miejscowo starostwa powiatowego.

(akta kontroli str. 12-39, 76-94)

W toku oględzin oraz weryfikacji dokumentacji źródłowej wniosku z 2020 r., ustalono m.in., że w dniu 10.06.2020 r. przez aplikację e-WniosekPlus dostępnej na stronie internetowej www.arimr.gov.pl wpłynął od beneficjenta wniosek o przyznanie płatności na rok 2020 złożony przez Park Narodowy „Ujście Warty”, Chyrzyno. wniosek został zarejestrowany w przeznaczonej do tego aplikacji - Rejestrze dokumentów i spraw ARiMR (RED) z numerem dokumentu 0070-000005233/20 oraz zostały dla niego automatycznie nadane znaki spraw dla wnioskowanych płatności obszarowych (OB): 0070-6400-0070-00000699/20, płatności dla obszarów o niekorzystnych warunkach zagospodarowania (ONW) 0070-65100-0070-00000102/20, płatności rolno-środowiskowo-klimatycznej (PRSK) - 0070-65100-0070-00000102/20. W dniu 22.06.2020 r. przez aplikację e-WniosekPlus wpłynęła

zmiana do wniosku o przyznanie płatności na rok 2020 dla której w aplikacji RED został nadany numer dokumentu 0070-000005693/20, po czym przedmiotowy dokument został dołączony do już założonych spraw OB, ONW i PRSK w aplikacji Zintegrowany System Zarządzania i Kontroli (ZSZiK). Przedmiotowe dokumenty zostały wprowadzone i zatwierdzone przez pracowników biura w aplikacji IACsplus (Integrated Administration and Control System) odpowiednio:

- wniosek o przyznanie płatności – nr dokumentu 0070-000005233/20 w dniu 12.06.2020 r.,

- zmiana do wniosku o przyznanie płatności - nr dokumentu 0070-00000005693/20 w dniu 23.06.2020 r.,

zgodnie z instrukcją stanowiskową „Wprowadzanie i kontrola kompletności wniosków o przyznanie płatności w ramach systemów wsparcia bezpośredniego i płatności dla obszarów z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami (ONW), płatności rolno-środowiskowo-klimatycznych oraz płatności ekologicznej (PROW 2014-2020), płatności dobrostanowej (PROW 2014-2020), premii pielęgnacyjnej i premii zalesieniowej (PROW 2014-2020), pierwszej premii pielęgnacyjnej do gruntów z sukcesją naturalną (PROW 2014-2020) oraz wypłatę pomocy na zalesianie (PROW 2007-2013) na rok 2020” z 15.05.2020 r.

W dniu 24.06.2020 r. beneficjent uzupełnił dokumentację w BP ARiMR w Słubicach - dostarczył pierwszą stronę dokumentacji przyrodniczej ornitologicznej, oświadczenie eksperta przyrodniczego (2 szt.), informację zawierającą wymogi określone przez eksperta (2 szt.), kopię części planu działalności rolno-środowiskowej.

W toku oględzin w dniu 19.08.2020 r. w systemie IACsplus przeprowadzono kontrolę administracyjną sprawy OB.0070-6400-0070-00000699/20 i PRSK 0070-65100-0070-00000102/20 dokonując wizualizacji działek dla których wystąpił błąd przecięcia geometrii granic z zadeklarowanymi działkami przez innych producentów weryfikując m.in. prawidłowość powierzchni działek i położenie działki na obszarach parku narodowego lub krajobrazowego oraz obszarze Natura 2000. W toku kontroli administracyjnej wprowadzono do systemu dokumenty, o których mowa powyżej, tj. pierwszą stronę dokumentacji przyrodniczej ornitologicznej, oświadczenie eksperta przyrodniczego (2 szt.), informację zawierającą wymogi określone przez eksperta (2 szt.), kopię części planu działalności rolnośrodowiskowej oraz dla części błędów zmieniono klasyfikację na uzasadnioną zgodnie z instrukcją stanowiskową - Kontrola administracyjna wniosków o przyznanie płatności w ramach systemów wsparcia bezpośredniego i ONW w kampanii 2020, instrukcją stanowiskową o przyznanie płatności rolno-środowiskowo-klimatycznej i ekologicznej na rok 2020 oraz załącznikami do obsługi błędów kontroli administracyjnej.

W wyniku nieprawidłowości, które nie podlegały uzasadnieniu w toku kontroli administracyjnej w dniu 21.08.2020 r. Biuro do beneficjenta wystosowało wezwanie nr 0070-00000008382/20 do złożenia wyjaśnień i dokumentów.

Podczas oględzin w zakresie błędów w sprawie OB. nr 0070-6400-0070-00000699/20 została stwierdzona następująca nieprawidłowość:

1. Narysowana na mapie w aplikacji eWniosekPlus granica działki rolnej: F/F1/F1a o powierzchni 20,34 ha położona na działce ewidencyjnej 303 (woj. lubuskie, powiat sulęciński, gmina Słotki, obręb Przyborów) przecina się z granicami działek rolnych wyrysowanych przez innych rolników na łącznej powierzchni 9,26 ha (strona 4 załącznika).

W przedmiotowym wezwaniu z 20.08.2020 r. Biuro zobligowało beneficjenta także do złożenia planu działalności rolnośrodowiskowej i dokumentacji przyrodniczej

stanowiącej szczegółową charakterystykę danego siedliska przyrodniczego lub siedliska lęgowego ptaków, sporządzoną przez eksperta przyrodniczego.

Wezwanie do złożenia wyjaśnień w ramach kontroli krzyżowej w zakresie przecięcia działek wystosowano również do beneficjenta, z którego działką wystąpił konflikt - producenta o numerze 068426045 (obsługiwany przez Biuro Powiatowe ARiMR w Policach), z którego gruntem nastąpiło przecięcie. W odpowiedzi na powyższe wezwanie tenże producent w aplikacji eWniosekPlus złożyła zmianę do wniosku, w której skorygował na mapie wyrys działki.

Po otrzymaniu przez Biuro w dniu 22.09.2020 r. dokumentacji wskazanej powyżej i porównaniu wyrysów w planie PRSK i dokumentacji przyrodniczej z danymi w eWniosekPlus, w dniu 23.09.2020 r. przeprowadzona została ponowną kontrola administracyjna sprawy i wobec braku błędu wskazanego w wezwaniu sprawa nr 0070-6400-0070-00000699/20 została zatwierdzona w systemie IACSplus.

W zakresie błędów w sprawie PRSK. nr 0070-65100-0070-00000102/20 zostały stwierdzone następujące nieprawidłowości:

1. Narysowana na mapie w aplikacji eWniosekPlus granica działki rolnej: F/F1/F1a o powierzchni 20,34 ha położona na działce ewidencyjnej 303 (woj. lubuskie, powiat sulęciński, gmina Słońsk, obręb Przyborów) przecina się z granicami działek rolnych wyrysowanych przez innych rolników na łącznej powierzchni 9,26 ha.
2. Działka rolna A1 położona na działce ewidencyjnej 329 (woj. lubuskie, powiat sulęciński, gmina Słońsk, obręb Przyborów), na której zadeklarowano realizację wariantu 4.9 - Ochrona siedlisk lęgowych ptaków: wodniczki nie jest położona na obszarze PO (plan ochrony) lub PZO (plan zadań ochronnych), a na Oświadczeniu eksperta przyrodniczego nie zaznaczono iż działki rolne w ramach zadeklarowanego wariantu 4.9 - Ochrona siedlisk lęgowych ptaków: wodniczki nie są położone na obszarze dla którego został ustanowiony plan ochrony albo plan zadań ochronnych.
3. Działka rolna D1 położona na działce ewidencyjnej 329 (woj. lubuskie, powiat sulęciński, gmina Słońsk, obręb Przyborów), na której zadeklarowano realizację wariantu 4.9 - Ochrona siedlisk lęgowych ptaków: wodniczki nie jest położona na obszarze PO (plan ochrony) lub PZO (plan zadań ochronnych), a na Oświadczeniu eksperta przyrodniczego nie zaznaczono, iż działki rolne w ramach zadeklarowanego wariantu 4.9 - Ochrona siedlisk lęgowych ptaków: wodniczki nie są położone na obszarze, dla którego został ustanowiony plan ochrony albo plan zadań ochronnych.
4. W Informacji zawierającej wymogi określone przez eksperta przyrodniczego w zakresie Pakietu 4. Cenne siedliska i zagrożone gatunki ptaków na obszarach Natura 2000 lub pakietu 5. Cenne siedliska poza obszarami Natura 2000 w tabeli zawierającej wymogi określone przez eksperta wskazano niewłaściwe oznaczenie działki rolnej - B1. Z pozostałej dokumentacji złożonej w Biurze Powiatowym ARiMR w Słubicach (Wniosek o przyznanie płatności na rok 2020, kopia części planu działalności rolnośrodowiskowej) wynika, iż jako prawidłowe oznaczenie winno być wskazane D1.
5. W Oświadczeniu eksperta przyrodniczego lub doradcy rolnośrodowiskowego z dnia 16.06.2020 r. nie określono czy wymogi realizowanego wariantu 4.9 są lub nie są sprzeczne z ustanowionymi dla danego obszaru Natura 2000 działaniami fakultatywnymi określonymi w planie ochrony lub w planie zadań ochrony - w przypadku wariantów Pakietu 4 innych niż wariant 4.7 Działania rolno-środowiskowo-klimatycznego.

W powyższej sprawie w wezwaniu z dnia 21.08.2020 r. Biuro zobligowało beneficjenta m.in. do złożenia planu działalności rolnośrodowiskowej i dokumentacji przyrodniczej stanowiącej szczegółową charakterystykę danego siedliska przyrodniczego lub siedliska lęgowego ptaków, sporządzoną przez eksperta przyrodniczego.

Wezwanie do złożenia wyjaśnień w zakresie przecięcia działek wystosowano również do ww. producenta id 068426045 (obsługiwany przez Biuro Powiatowe ARiMR w Policach), z którą nastąpiło przecięcie. W odpowiedzi na powyższe wezwanie ww. producent w aplikacji eWniosekPlus złożył zmianę do wniosku, w której skorygował na mapie wyrys działki. W związku z powyższym, po otrzymaniu w dniu 22.09.2020 r. dokumentacji wskazanej powyżej i porównaniu wyrysów w planie PRSK i dokumentacji przyrodniczej z danymi w eWniosekPlus wyeliminowany został błąd z pozycji nr 1.

W dniu 22.09.2020 r. do biura wpłynęła poprawiona dokumentacja, o której mowa w pkt 4 i 5, w związku z czym przedmiotowe błędy zostały wyjaśnione. W przypadku nieprawidłowości z pkt 2 i 3 ustalono, że pomiędzy warstwą wektorową w systemie informatycznym ARiMR w zakresie położenia działek rolnych na obszarze Planów zadań ochronnych/Planów ochrony (PZO/PO), a danymi zawartymi w oświadczeniu eksperta przyrodniczego złożonym przez beneficjenta - Park Narodowy „Ujście Warty” w dniu 22.09.2020 r. są rozbieżności.

Wobec powyższego zgodnie z regułą 92 Książki Procedur PROW 2014-2020 – Płatność rolno-środowiskowo-klimatyczna (KP-611-394-ARiMR/23/z) z 13.07.2020 r., w dniu 24.09.2020 r. Kierownik Biura Powiatowego zwrócił się do Dyrektora Lubuskiego Oddziału Regionalnego ARiMR z prośbą o skierowanie do Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim pisma o zweryfikowanie czy działki ewidencyjne nr 080703_2.0036.303 i 080703_2.0036.329 w całości lub w części są położone na obszarze PZO/PO oraz czy na tych działkach ewidencyjnych znajdują się obiekty, które dotyczą siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk, dla których w planach zadań ochronnych albo w planach ochrony (PZO/PO), określono działania ochronne na obszarze Natura 2000.

(akta kontroli str. 40-75)

2. W odniesieniu do zagadnienia czy związane z czynnościami prowadzonymi przez kierownika biura powiatowego ARiMR w toku indywidualnego postępowania administracyjnego w związku z powiadomieniem o rzeczywistym wystąpieniu nadzwyczajnych okoliczności lub siły wyższej były skuteczne i umożliwiały zweryfikowanie tego faktu i przypadkach przyczyn ich wystąpienia ustalono, że w kontrolowanym okresie nie wystąpiły przypadki tego rodzaju powiadomień w odniesieniu do działek rolnych położonych na obszarach parku narodowego lub parków krajobrazowych, będące we właściwości Biura.

Jedyny przypadek zgłoszenia - wniesionego pismem z 25.10.2019 r. (wpływ do BP 30.10.2029 r.) - ww. okoliczności (szkody w uprawach – nawalne opady deszczu) dotyczył beneficjenta id 057237823. Posiada on działki rolne w różnych lokalizacjach zarówno na terenie parku jak też poza nim, zaś szkoda w uprawach nie wystąpiła na działkach położonych na terenie parku narodowego/krajobrazowego.

Po przeprowadzeniu postępowania Kierownik Biura 14.01.2020 r. wydała decyzję odmawiającą płatności rolno-środowiskowo-klimatycznej – płatność do wariantu 5.1. Zmienne wilgotne łąki trzęślicowe (deszcze nawalne uniemożliwiły wjazd ciężkiego sprzętu i skoszenie łąk, tym samym nie było możliwości zbioru siana w terminie) i

uznającą działanie siły wyższej – przedmiotowa decyzja nie dotyczyła jednak działek położonych na terenie parku narodowego lub parku krajobrazowego.

(akta kontroli str. 95-140)

3. W odniesieniu do beneficjentów, którzy posiadali grunty na terenie parków narodowych lub krajobrazowych powierzchnia gruntów, kwota wsparcia oraz liczba beneficjentów, którym przyznano płatności w ramach wspólnej polityki rolnej w ramach płatności bezpośrednich w latach 2015-2019 wynosiła⁹:

1) dla parku narodowego „Ujście Warty”: w 2015 r. jednolita płatność obszarowa - 111,79 ha, 50,1 tys. zł, 3 beneficjentów, płatności PRSK: wariant 4.8. – 87,69 ha, 78,0 tys. zł, 1 beneficjent, wariant 5.4. – 1,70 ha, 1,6 tys. zł, 1 beneficjent; w 2016 r. jednolita płatność obszarowa - 111,79 ha, 51,0 tys. zł, 3 beneficjentów, płatności PRSK: wariant 4.8. – 87,69 ha, 78,0 tys. zł, 1 beneficjent, wariant 5.4. – 1,70 ha, 1,5 tys. zł, 1 beneficjent, w 2017 r. jednolita płatność obszarowa - 112,54 ha, 51,3 tys. zł, 4 beneficjentów, płatności PRSK: wariant 4.8. – 87,69 ha, 78,0 tys. zł, 1 beneficjent, wariant 5.4. – 1,70 ha, 1,5 tys. zł, 1 beneficjent, w 2018 r. jednolita płatność obszarowa – 115,67 ha, 52,5 tys. zł, 2 beneficjentów, płatności PRSK: wariant 4.8. – 87,69 ha, 78,0 tys. zł, 1 beneficjent, w 2019 r. jednolita płatność obszarowa – 183,36 ha, 82,1 tys. zł, 1 beneficjent, płatności PRSK: wariant 4.8. – 87,69 ha, 78,0 tys. zł, 1 beneficjent;

2) dla parków krajobrazowych: w 2015 r. jednolita płatność obszarowa - 4.737,50 ha, 2.123,8 tys. zł, 224 beneficjentów, płatności PRSK: wariant 4.4. – 153,44 ha, 136,2 tys. zł, 3 beneficjentów, wariant 4.8. – 443,64 ha, 337,9 tys. zł, 11 beneficjentów, w 2016 r.: jednolita płatność obszarowa - 4.657,56 ha, 2.124,5 tys. zł, 226 beneficjentów, płatności PRSK: wariant 4.4. – 153,44 ha, 119,0 tys. zł, 3 beneficjentów, wariant 4.8. – 455,52 ha, 386,8 tys. zł, 19 beneficjentów, w 2017 r.: jednolita płatność obszarowa - 5.141,89 ha, 2.336,8 tys. zł, 221 beneficjentów, płatności PRSK: wariant 4.1. – 0,98 ha, 1,3 tys. zł, 1 beneficjent, wariant 4.2. – 61,50 ha, 68,7 tys. zł, 2 beneficjentów, wariant 4.4. – 165,47 ha, 130,7 tys. zł, 4 beneficjentów, wariant 4.5. – 50,67 ha, 58,0 tys. zł, 2 beneficjentów, wariant 4.7. – 8,04 ha, 4,4 tys. zł, 3 beneficjentów, wariant 4.8. – 685,86 ha, 570,8 tys. zł, 27 beneficjentów, wariant 5.4. – 0,60 ha, 0,7 tys. zł, 1 beneficjent, wariant 5.5. - 0,46 ha, 0,6 tys. zł, 1 beneficjent; w 2018 r.: jednolita płatność obszarowa - 5.156,98 ha, 2.339,1 tys. zł, 221 beneficjentów, płatności PRSK: wariant 4.1. – 2,72 ha, 3,0 tys. zł, 2 beneficjentów, wariant 4.2. – 248,32 ha, 251,7 tys. zł, 6 beneficjentów, wariant 4.4. – 172,12 ha, 137,4 tys. zł, 5 beneficjentów, wariant 4.5. – 110,74 ha, 117,8 tys. zł, 4 beneficjentów, wariant 4.7. – 5,75 ha, 3,4 tys. zł, 3 beneficjentów, wariant 4.8. – 772,78 ha, 653,7 tys. zł, 41 beneficjentów, wariant 5.5. - 0,46 ha, 0,5 tys. zł, 1 beneficjent; w 2019 r.: jednolita płatność obszarowa - 5.187,22 ha, 2.413,6 tys. zł, 217 beneficjentów, płatności PRSK: wariant 4.1. – 2,49 ha, 3,2 tys. zł, 2 beneficjent, wariant 4.2. – 309,04 ha, 307,4 tys. zł, 8 beneficjentów, wariant 4.4. – 191,97 ha, 153,8 tys. zł, 6 beneficjentów, wariant 4.5. – 138,85 ha, 145,9 tys. zł, 6 beneficjentów, wariant 4.7. – 5,75 ha, 3,4 tys. zł, 3 beneficjentów, wariant 4.8. – 733,89 ha, 612,9 tys. zł, 45 beneficjentów, wariant 5.5. – 5,31 ha, 6,7 tys. zł, 3 beneficjentów.

(akta kontroli str. 141-142)

⁹ Wartości opracowane na podstawie przekazanego przez ARiMR w Warszawie do BP w Słubicach zestawienia danych z 23.09.2020 r. zawierającego m.in. szacunkowe dane w zakresie liczby producentów, powierzchni gruntów oraz kwot przyznanych płatności.

Agencja opracowała oraz wdrożyła procedury, które określają rozpatrywanie wniosków o płatność i wydawanie decyzji przyznających płatności bezpośrednie oraz w ramach działania rolno-środowiskowo-klimatycznego przez kierowników biur powiatowych. W kolejnych latach (kampanie 2015-2020) obowiązywały m.in.: Książka Procedur - Płatności w ramach systemów wsparcia bezpośredniego (symbol procedury KP-611-01-ARiMR w badanym okresie dla kampanii 2015-2020 wydano wersje od nr 42 do 76) oraz Książka procedur PROW 2014-2020 – Płatność rolno-środowiskowo-klimatyczna (symbol procedury KP-611-394-ARiMR odpowiednio wersje od 1 do 23).

Każda z procedur obejmowała trzy etapy i określała sposób działania związany z: przyjęciem i rejestracją wniosku, weryfikacją wniosku (kontrola zgodności i kompletności) oraz kontrolą merytoryczną i krzyżową.

(akta kontroli str. 4)

Procedury Agencji obejmują m.in. weryfikowanie w toku kontroli administracyjnej przez pracowników Biura zgodności formalnej załączonego do wniosku o płatność planu ochrony sporządzonego przez doradcę rolnośrodowiskowego lub ekspertyzy sporządzonej przez eksperta przyrodniczego.

Załączone do wniosków plany działalności rolnośrodowiskowej i ekologicznej umożliwiały m.in. weryfikację uprawnień doradcy rolnośrodowiskowego lub eksperta przyrodniczego.

Pełna dokumentacja dotycząca działalności rolnośrodowiskowej oraz dokumentacja szczegółowa danego siedliska przyrodniczego/lęgowego sporządzana przez eksperta była w posiadaniu rolnika, który był obowiązany do jej okazania w toku kontroli na miejscu.

(akta kontroli str. 143-144)

Pracownicy Biura prowadzący postępowanie w toku kontroli administracyjnej w zbadanej populacji wniosków o płatności, każdorazowo weryfikowali kwestię ujawnienia „sztucznego podziału” gospodarstwa w celu uniknięcia obniżenia kwoty płatności bezpośrednich i innych płatności. Dla analizowanych w toku kontroli 15 spraw sporządzane były, zgodnie z wytycznymi, karty kontrolne¹⁰ weryfikacji stworzenia sztucznych warunków do uzyskania płatności. Zgodnie z zasadami zawartymi w tychże wytycznych¹¹ badając czy gospodarstwo zostało sztucznie podzielone m.in. weryfikowano dane dotyczące w szczególności adresu, numeru rachunku czy też dane pełnomocnika.

Ponadto w badanym okresie Departament Płatności Bezpośrednich przekazywał do biur powiatowych w postaci komunikatów¹² raporty do identyfikacji sztucznych warunków. Komunikaty zawierały dane pomocne podczas weryfikacji tzw. „sztucznych warunków” oraz ścieżkę dostępu pozwalającą na weryfikację danych w oparciu o zasoby informacji będących w posiadaniu Agencji.

(akta kontroli str. 145-154)

Zgodnie z art. 31 ustawy o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich, decyzja administracyjna w sprawie przyznania pomocy, jest wydawana w terminie do dnia 1

¹⁰ W 2015 r. kontrola manualna, w 2020 r. karta wypełniana w systemie IACSplus.

¹¹ Zasady postępowania w zakresie weryfikacji czy nie zostały stworzone sztuczne warunki dla uzyskania płatności.

¹² Komunikaty nr 53/2019 z 11.07.2019 r., nr 52/2018 z 26.07.2018 r., nr 66/2017 z 01.09.2017 r., nr 163/2016 z 27.07.2016 r.

marca roku następującego po roku, w którym został złożony wniosek o jej przyznanie.

Analogicznie, stosownie do art. 24 ust. 8 ustawy o płatnościach w ramach systemu wsparcia bezpośredniego¹³, o każdym przypadku niezalatwienia sprawy o przyznanie płatności do dnia 1 marca roku następującego po roku, w którym został złożony wniosek, kierownik biura powiatowego Agencji zawiadamia rolnika, podając przyczyny zwłoki i wskazując nowy termin zalatwienia sprawy.

W analizowanym okresie znacząco obniżył się odsetek nieterminowo wydawanych decyzji przez Biuro.

W odniesieniu do beneficjentów posiadających grunty na terenach parku narodowego „Ujście Warty” Biuro wydało w 2015 r. i 2016 r. po trzy decyzje dla płatności bezpośrednich z czego w obu latach jedną po terminie, zaś dla płatności PRSK pakiet 4 i 5 po dwie decyzje obie po terminie. Od 2017 do 2019 roku decyzje wydawano terminowo (łącznie 12 decyzji w 3 lata).

(akta kontroli str. 155-156)

W odniesieniu do beneficjentów posiadających grunty na terenach parków krajobrazowych Biuro wydało:

a) w 2015 r.:

- płatności bezpośrednie – 223 decyzje, z tego 140 terminowo i 83 po terminie
- płatności rolno-środowiskowo-klimatyczne (PRSK pakiet 4 i 5) – 12, z czego wszystkie po terminie,

b) w 2016 r.:

- płatności bezpośrednie – 225 decyzji, z tego 178 terminowo i 47 po terminie
- PRSK pakiet 4 i 5 – 21, z czego wszystkie po terminie,

c) w 2017 r.:

- płatności bezpośrednie – 219 decyzji, z tego 177 terminowo i 42 po terminie
- PRSK pakiet 4 i 5 – 36, z czego 23 terminowo i 13 po terminie,

d) w 2018 r.:

- płatności bezpośrednie – 221 decyzji, z tego 207 terminowo i 14 po terminie
- PRSK pakiet 4 i 5 – 54 decyzje, z czego 45 terminowo i 9 po terminie,

e) w 2019 r.:

- płatności bezpośrednie – 218 decyzje, z tego 217 terminowo i 1 po terminie
- PRSK pakiet 4 i 5 – 60 decyzji, z czego 59 terminowo i jedna po terminie.

(akta kontroli str. 157-158)

Jak wynika z powyższego w badanym okresie dla wybranej populacji liczba nieterminowo wydanych decyzji zmalała łącznie z 95 (spośród 235, co stanowiło 40,4%) do dwóch (spośród 278, co stanowiło 0,7%).

Skróceniu uległ także średni czas wydania decyzji dla parku narodowego z 267 dni (płatności bezpośrednie) i 367 dni (PRSK pakiet 4 i 5) do odpowiednio 241 dni (o 26 mniej) i 238 dni (o 129 dni mniej), zaś dla parków krajobrazowych z 279 dni

¹³ Dz. U. z 2018 r. poz. 1312, ze zm.

(płatności bezpośrednie) i 361 dni (PRSK pakiet 4 i 5) do odpowiednio 242 dni (o 35 mniej) i 267 dni (o 94 dni mniej).

Wśród badanych 15 spraw najdłużej procedowano wniosek beneficjenta id 069053165 złożony 24.03.2016 r., decyzja wydana 08.06.2017 r.

(akta kontroli str. 155-158)

Jak wyjaśniła Kierownik Biura wśród zasadniczych przyczyn spadku liczby nieterminowych decyzji było rozpoczęcie przyjmowania wniosków w nowej procedurze dla nowego okresu Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich PROW 2014-2020 oraz zmiany zasad przyznawania płatności od 2015 r. Wiązało się to z wdrażaniem nowego systemu, który w początkowej fazie wymagał poznania i nauki.

(akta kontroli str. 159)

Do szczegółowej analizy wybrano 15 wniosków, z czego 14¹⁴ wydanych po terminie, dla sześciu spośród badanych wniosków wykonano kontrolę na miejscu oraz jeden wniosek z powiadomieniem o wystąpieniu okoliczności nadzwyczajnych/siły wyższej (nie dotyczył działki na terenie parku).

Wśród 14 nieterminowych decyzji poddanych szczegółowej analizie tylko jedna z decyzji wynikała z niedopatrzenia pracownika Biura, pozostałe 13 zostało wydane z opóźnieniem ze względu na wstrzymanie wynikające z działań innych jednostek organizacyjnych ARiMR (Oddział Regionalny w Zielonej Górze lub centrala). Do najczęstszych przyczyn nieterminowego wydania decyzji (6 przypadków: id beneficjentów 046183022, 026063230, 039376430, 069053165, 067939145, 039391532) doszło ze względu na konieczność oczekiwania na niezbędny do zakończenia procedury raport z kontroli na miejscu przeprowadzanej w terenie przez pracowników Oddziału ARiMR.

Pozostałe wynikały m.in. z faktu, że:

- id beneficjenta 067473196 - w gospodarstwie nastąpił geodezyjny podział działek zgłoszonych we wniosku. Konieczność zaktualizowania bazy danych zgłoszono z poziomu BP w Słubicach jak też poprzez Oddział ARiMR w Zielonej Górze (rozbieżności do różnych działek zgłaszano od lipca 2016 do maja 2017, usuwane w terminie od kilku dni do ponad 2 miesiące). Po zaimportowaniu zaktualizowanych danych - dla łącznie 12 zgłoszonych rozbieżności - możliwe było wydanie decyzji,

- id beneficjenta 070908711 - wnioskodawca podczas składania wniosku zgłosił rozbieżności, działki zostały zadeklarowane przez dwóch producentów, drugi z beneficjentów skierowany do kontroli na miejscu 11.06.2019 r. przez pracownika centrali ARiMR; w dniach 7 i 11.04.2020 r., po kontroli zakończonej 30.03.2020 r., rozbieżności zostały rozpatrzone w Biurze Kontroli na Miejsku Oddziału Regionalnego ARiMR w Zielonej Górze, co umożliwiło wydanie decyzji,

- id beneficjenta 067149431 - przedłużanie terminu wynikało z braku funkcjonalności systemu IACS do przeprowadzenia kontroli administracyjnej i naliczenia spraw rolno-środowiskowo-klimatycznych, o czym BP było informowane mailowo 16.02. i 26.04.2017 r. Na portalu wewn. 10.05.2017 r. poinformowano (komunikat DPB nr WPRE16/2017) o przekazaniu instrukcji stanowiskowej do kontroli administracyjnej wniosków o przyznanie płatności PRŚ, PRSK, RE oraz naliczania płatności na rok 2016, co umożliwiło obsługę sprawy i wydanie decyzji w przedmiotowej sprawie,

¹⁴ Dobór celowy.

- id beneficjenta 069053165 - z uwagi na nieprawidłowości stwierdzone w toku kontroli na miejscu sprawa kwalifikowała się do odmowy przyznania płatności wraz z sankcjami 3-letnimi. Raport z kontroli na miejscu wpłynął do BP w Słubicach 19.01.2017 r., wg. informacji z lutego 2017 r. obowiązywał do odwołania zakaz naliczania spraw z przeddeklarowaniem powyżej 66% (brak było możliwości wyznaczania sankcji wieloletnich w tego rodzaju sprawach), zgłoszono do helpdesk, błąd niepoprawnie naliczający sankcję usunięto - informacja z 09.06.2017 r., sankcję naliczono 13.06.2017 r.

- id beneficjenta 042383951 - dopiero w dniu 02.05.2016 r. na portalu wewnętrznym ARiMR ukazała się komunikat nr DPB nr 95/2016 umożliwiający kompleksową obsługę sprawy. Kompetencje naliczania płatności leżały w gestii centrali ARiMR, wstrzymując wydanie decyzji. W dniu 13.05.2016 r. sprawa beneficjenta została uwzględniona w zestawieniu przekazanym mailem, co umożliwiło dalsze procedowanie i wydanie decyzji.

W 13 spośród 14 analizowanych spraw decyzje wydano z opóźnieniem ze względu na konieczność oczekiwania przez Biuro na dane (w szczególności raporty z kontroli na miejscu) przekazane przez Oddział Regionalny Agencji w Zielonej Górze lub inne działania jednostek organizacyjnych ARiMR niezbędne do wydania decyzji przez kierownika Biura. Możliwość wydania decyzji w terminie uzależniona zatem była od otrzymania materiałów lub wykonania stosownych czynności przez inne jednostki organizacyjne ARiMR.

Jak wyjaśniła Kierownik Biura: (...) *niezachowanie terminu 1 marca wynikało z konieczności wykonania określonych działań przez Oddział ARiMR w Zielonej Górze (przypadki oczekiwania na raporty z kontroli na miejscu, rozpatrywanie rozbieżności w stosunku do działek) lub centrali w Warszawie, w szczególności we wcześniejszym etapie wdrażania wniosków - kampania za lata 2015-2016.*

(akta kontroli str. 159)

Ponadto badanie dokumentacji w przypadku dobranych celowo 15 decyzji (w tym 14 nieterminowych) wykazało m.in., że Biuro każdorazowo informowało beneficjenta o przedłużeniu terminu wydania decyzji, stosowało zasadę bezstronności oraz zasadę „dwóch par oczu”, składane przez właściwych pracowników były oświadczenia o braku konfliktu interesów, a weryfikacja i zatwierdzanie czynności następowało przez kierownika Biura. Badanie nie wykazało braków w poprawności rejestracji wniosków oraz wypełnieniu kart kontrolnych określonych w procedurach Agencji.

(akta kontroli str. 143-144, 160-230)

W badanym okresie miały miejsce trzy przypadki skierowania przez Biuro wniosków do kontroli na miejscu o przyznanie płatności bezpośrednich oraz płatności w ramach pakietu 4 i pakietu 5 działania rolno-środowiskowo-klimatycznego, w których beneficjenci deklarowali działki na terenach parku narodowego lub parków krajobrazowych.

W dwóch przypadkach (z 2016 r. i 2017 r.) źródłem skierowania do kontroli na miejscu były skargi/donosy, natomiast w trzecim wniosek samego beneficjenta z 2016 r. (dotyczył płatności za 2014 r. w ramach PROW 2007-2013 – po oględzinach działek stwierdzono różnicę pomiędzy wykazaną we wniosku o płatność, a stwierdzoną podczas oględzin powierzchnią).

Przypadki ze skarg wykazały, że dla sprawy z 2016 r. (teren gospodarstwa wg donosu nieużytkowany rolniczo) po przeprowadzeniu wizytacji w terenie działki z

deklaracją uprawy JPO/TUZ (położona na obszarze parku krajobrazowego) nie stwierdzono błędów mających wpływ na płatność, w drugiej ze spraw z 2017 r.¹⁵ (wg donosu grunty nieużytkowane rolniczo) kontrola na miejscu przeniesiona została z kampanii 2017 r. na kolejny rok, jednakże w 2018 r. wnioskodawca nie zadeklarował działek leżących na terenie parków.

(akta kontroli str. 231-232)

W badanym okresie cztery decyzje dotyczące płatności bezpośrednich dla beneficjentów posiadających grunty m.in. na obszarach parków krajobrazowych (Krzesiński Park Krajobrazowy oraz Park Krajobrazowy „Ujście Warty”) były przedmiotem odwołań do II instancji, tj. do dyrektora oddziału regionalnego.

Dla dwóch wniosków z 2015 r.¹⁶ - dwie decyzje z 2016 r. oraz po jednym wniosku z kampanii w 2016 r.¹⁷ i 2018 r.¹⁸ (decyzje kierownika BP odpowiednio z 2017 r. i 2019 r.) - wszystkie dotyczące przyznania płatności w ramach systemów wsparcia bezpośredniego.

We wszystkich ww. sprawach przedmiot odwołania beneficjenta dotyczył zmniejszenia płatności za zazielenienie w związku z nieprzestrzeganiem obowiązku utrzymywania w gospodarstwie elementów proekologicznych (EFA) na poziomie 5% powierzchni gruntów ornych oraz w przypadku jednej z decyzji z 2016 r. dodatkowo zmniejszenia powierzchni uprawnionej do płatności w związku z przedeklarowaniem powierzchni (stwierdzonym podczas kontroli na miejscu).

W przypadku decyzji z 2016 r. odwołania zostały odrzucone w całości (potwierdzone wyrokami WSA – oba w 2018 r. oraz w drugim z przypadków oddaleniem skargi kasacyjnej przez NSA w 2019 r.). W sprawie decyzji z 2017 r. decyzją dyrektora Oddziału uchylono decyzję kierownika BP - odwołanie zostało uznane w części po przeprowadzeniu dodatkowych czynności kontrolnych w gospodarstwie, natomiast w sprawie decyzji z 2018 r. dyrektor Oddziału utrzymał w mocy zaskarżoną decyzję kierownika Biura, zaś po wyroku WSA uchylającym decyzję dyrektora Oddziału, dyrektor przekazał uchyloną decyzję do ponownego rozpoznania, gdzie kierownik Biura uznał odwołanie beneficjenta i dokonano płatności w pełnej wysokości.

(akta kontroli str. 233-235)

Stwierdzona
nieprawidłowość

W działalności kontrolowanej jednostki w powyższym zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

W przypadku beneficjenta id 060308071 (wniosek o płatność z 25.05.2017 r, decyzja kierownik Biura z 27.04.2018 r., na kwotę 7.679,06 zł) wnioskodawca dostarczył niekompletną oraz nieczytelną dokumentację (załączniki do wniosku o płatność rolno-środowiskowo-klimatyczną). Mimo telefonicznego kontaktu przez pracownicę Biura i prośb o uzupełnienie dokumentacji, nie wysłano pisemnych wezwań poprzestając na kontakcie telefonicznym oraz deklaracji beneficjenta dostarczenia wymaganej dokumentacji. Wnioskodawca ostatecznie, po monitach, uzupełnił dokumentację 26.04.2018 r., a kierownik Biura kolejnego dnia wydała decyzję nr 0070-2018-000979 o przyznaniu płatności na rok 2017.

¹⁵ Przeprowadzona w toku niniejszej kontroli weryfikacja wykazała, że położenie działek wymienionych w skardze znajdowało się poza terenem parku narodowego lub parków krajobrazowych.

¹⁶ Znak sprawy – 6400-0070-00000835/15 i 6400-0070-00000707/15.

¹⁷ Znak sprawy 6400-0070-00000611/16.

¹⁸ Znak sprawy 6400-0700-00000570/18.

Zgodnie z art. 31 ustawy o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich, decyzja administracyjna w sprawie przyznania pomocy, jest wydawana w terminie do dnia 1 marca roku następującego po roku, w którym został złożony wniosek o jej przyznanie.

Zgodnie z art. 14 § 1 Kodeksu postępowania administracyjnego¹⁹ (dalej: Kpa) sprawy należy załatwiać w formie pisemnej lub w formie dokumentu elektronicznego, natomiast stosownie do art. 36 Kpa, o każdym przypadku niezakończona sprawy w terminie organ administracji publicznej jest obowiązany zawiadomić strony, podając przyczyny zwłoki oraz wskazując nowy termin załatwienia sprawy; ten sam obowiązek ciąży na organie administracji publicznej również w przypadku zwłoki w załatwieniu sprawy z przyczyn niezależnych od organu. Zgodnie z art. 35 § 5 Kpa, do ww. terminów nie wlicza się m.in. okresów opóźnień powstałych z przyczyn niezależnych od organu.

Kierownik Biura zawiadomiła wnioskodawcę o przyczynach niewydania decyzji w terminie przewidzianym przez Kpa oraz wskazała nowy termin załatwienia sprawy (pismo z 26.02.2018 r. wyznaczające nowy termin na 27.04.2018 r.).

(akta kontroli str. 236-258)

Brak pisemnego wezwania do złożenia poprawionej dokumentacji i spowodowane tym opóźnienie w wydaniu ww. decyzji wynikało z niedopatrzenia po stronie pracownika Biura Powiatowego ARiMR w Słubicach

Jak wyjaśniła Kierownik Biura: *Spośród (...) badanych w toku kontroli spraw tylko w jednej w wyniku niedopatrzenia przez pracownicę Biura nie wydano decyzji w terminie (beneficjent mimo telefonicznych monitów zwodził, że doniesie dokumentację, lecz okazał się niesłowny), (...). Pracownik odpowiedzialny za obsługę wniosku został pouczony o konieczności zachowania zasady pisemności i obowiązku wystosowania wezwania oraz sporządzania notatek dokumentujących dozwolone czynności typu kontakt telefoniczny.*

(akta kontroli str. 159, 198)

IV. Wniosek

Wniosek pokontrolny

Przedstawiając powyższe oceny wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, wnosi o przestrzeganie określonych w postępowaniu administracyjnym: zasady pisemności oraz terminów załatwienia spraw.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Zielonej Górze.

¹⁹ Dz. U. z 2020 poz. 256 - Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosku

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 30 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosku pokontrolnego oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Zielona Góra, 14 października 2020 r.

Kontroler
Paweł Pawlak
główny specjalista
kontroli państwowej

.....
podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Zielonej Górze
p.o. Dyrektora
Włodzimierz Stobrawa

.....
podpis